

gove. Ker sem jez izdeloval načerte za tedanje zidanja in sem bil vodja vseh stavb, tedaj tudi pričujoč pri vseh sejah tadanjih odbornikov, sem v stanu povedati, kako je bilo in kaj, ker „čuti je treba dva zvona, da se resnica prav spozna“. In to je bilo tako-le: Družbeniki na strelišču so želeli več prostora, ker jim je cela prostorina pretesna bila. Kako naj se to razširi, so sklenili vsi odborniki, ne pa predstojnik sam. Ko je vse to zgorej dozidano bilo, sprožijo odborniki misel, naj se napravi novo keglišče odzunaj na dvoru. Jez sem si na vso moč prizadeval, odbornikom to misel iz glave izbiti in sem jim dokazoval, da je bolje, ako keglišče na desni in levi ostane noter v dvorani, kjer ga vsakdo berž vidi in se, ako ima veselje za to igro, je lahko berž loti, — da novo keglišče s škarjami, streho in vsemi drugimi napravami bo prizadjalo velike stroške, blizo 3 do 4000 gold., — da bojo pa dohodki novega, ljudem skritega keglišča se zmanjšali itd. Al vse moje besede so bile bob v steno; neki odbornik, od kterega sem mislil, da ga bom najlože na svojo stran dobil, mi je celó zažugal, če nočem jez prevzeti dela, se bo že lahko kdo drug dobil. Res, da sem tudi gosp. Ambroža želel na svojo stran dobiti; al rekel mi je, da on ne more v tej zadevi nič storiti, ker odbor hoče tako imeti, zoper kterega se ne more ustavljati. In naredilo se je z velikimi stroški novo keglišče, — al poterjuje se tudi moje prerokovanje, da so sedaj njegovi dohodki manjši. Pa kakor spodaj tako bo tudi zgorej hiralo čedalje bolj družinsko življenje, ako se ne bode vprihodnje bolj skerbelo, da imajo družbeniki po veselnicah kaj vžitka. Če se ne motim, ni bilo lani celo zimo nobenega bala za družbenike; le nekatere tombole s priverženimi plesi so bile. Če je pa hotel kak družbenik s svojo rodovino na bal priti, je mogel kakor vsak drug plačati, ker bali so bili od družih družb napravljeni. Čmu tedaj plačujem letni donesek — mermrá po pravici ta in uni — če nimam vžitkov, ki so po statutah družbenikom zagotovljeni? Marsikaj bi se dalo še omeniti, pa namén teh verstic ni drug, kakor razjasniti resnico, kako je prišlo, da se je strelišče zakopalo v večje dolgove in zakaj da hira ta naprava čedalje bolj.

Juri Pajk, mestjan ljubljanski.

Iz Ljubljane. Kakor se nesreča od nekaj in povsod primerja, tako je tudi velika in dereča Ljublanica požerla pretekli teden neko kersenco in nekega hlapca, ki bi se ne bila dala rešiti s priklenjenim čolnom, ampak le s tem, da bi bil kak izurjen plavár hipoma v vodo skočil in ju iz nje potegnil. Kakor te nesreče ni nobeden kriv, tako tudi gazna naprava sama po sebi ni kriva, da bi se bila unidau blizo Žabjeka v g. K. hiši spet kmali velika nesreča zgodila — prav na čudno vižo, ki bi je človek ne verjel, ako bi sam ne bil vidil. K sreči so vse oteli, tudi gospodinja, ki pa je že tako mertudna bila, da so jo že s sv. zakramenti za umirajoče previdili. In kaj je bilo? V celi hiši nimajo gazne svečave; po sredi ulice, še čez seženj od hiše, je pa napeljana velika gazna cev pod zemljo. Ta cev je počila, in gaz je pod zemljo in skozi zemljo na tisto stran, kjer je bila razpoklina, puhtil noter pod hišo, kjer je pri tleh soba, v kateri se je omenjena nesreča zgodila. To ne more biti — utegne kdo reči. In vendar je taka! Ko je oduhala gospodinja nek poseben smrad v sobi, je zvečer s lučjo iskala po tleh, kaj nek tako smerdí; kar pride s svečo do neke špranje na tleh in v tem hipu se na treh mestih uname plamen kakor veša, in gotovo je zdaj bilo, da se je izpod dilje puhteči gaz unel. Berž potem v saboto so izkopali na ulicah cev in našli jo počeno. Delavci sami so rekli, da, ker imajo v gazometru vés gaz do pičice zaznamovan, da že več dni niso vedili, kam da jim toliko gaza vhaja. Razpoklino so dobro zakapali in zadelali, in zdaj je vse spet v redu. Mi naznanimo to nesrečo le zato, ker si v dolžnost stojemo, ljudi opominjati, pazljivim biti, ako zavohajo kakošen navaden smrad blizo

gaznih ceví, da se nesreči berž o okom pride, pa tudi za to, da zdravniki v nenavadnih nezgodah mislijo na take primerljeje. — Pred dvema dnevoma so vozovi na železnici poterli neko mlado žensko, ki je na železnici sedela; danes (v torek) pa so pri Rudniku našli do nagega izslečenega, prav močnega človeka z odrezano glavo. Kdo je bil nesrečni človek, se še ne vé, pa tudi ne, kdo ga je tako grozovito umoril; glava mu je bila tako umetno odrezana, da se vidi, da je hudodelec znal dobro mesariti. Prinesli so mertvega k sv. Krištofu v Ljubljano.

— Zadoji teden teče za kupovanje lozov od 6. pod poroštvom c. kr. ravnarstva loterijskih dohodkov napravljene velike loterije za občnokoristne in dobrodelne reči. Omenili smo že v našem listu, da bo dobilo 4534 dobivk skupaj 300.000 gld. nov. dn. Naj se tedaj podviza, kdor želi srečo vloviti!

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. (Iz državne zbornice). V zbornici poslancov se je pretekli teden sklenilo posvetovanje o postavi za varstvo osebne svobode in prišlo je potem na versto posvetovanje o postavi za varstvo hišne pravice. §. 1 te postave, ki je bil v specijalni debati sprejet, se glasi: „Hišna pravica stoji pod varstvom postave, da v njo ne sme segati javna sila.“ §. 2. „Preiskovanje hiše, to je, preiskovanje stanovanšč ali družih hišnih shramb se sme le vsled sodniškega ukaza pričeti, v katerem določno zapisano stoji, zakaj se ima hiša preiskavati. Ta ukaz se mora tistemu, kterega zadeva, ali berž v roke dati ali pa saj o prvih 24 urah.“ „Le za kazensko-sodniško obravnavo — določuje §. 3 — ako bi nevarno bilo preiskavo odlagati, smejo tudi brez sodniškega ukaza uradniki policijski ali župani hišno preiskavo zapovedati“ itd. — §. 5 določuje kazenski zaporom do 6 mesecev, ako se kaka gospóska ali nje služabnik pregreši zoper hišno pravico. — Ker je poslanec Helcel dokazal, da se v daljših paragrafih še marsikaj pogreša, kar bi moglo v nji očitno izgovorjeno biti, namreč kdaj se sme tudi ponoči hiša preiskavati, kaj se iše: ali pisma, tobak ali kaj drugega, itd. je bilo sklenjeno, naj se dotičnemu odboru še enkrat ta postava v prevdarek izroči. Marski g. Ryger je pri tej priliki spet marsiktero smešno povedal, zlasti o tem, ali bi ne smel gospodar vsled hišne pravice koga tudi iz hiše vreči, ali saj — potisniti ga iz hiše. On (Ryger, mož kakor hrust) sicer pravi, da bi se že sam varoval, al skerb mu je za druge. Al padli so njegovi predlogi. V 80. seji je bila, ko so tudi Helcelnovi predlogi padli, postava za hišno pravico zgotovljena, ki s postavo za osebno svobodo vred roma sedaj v zbornico gosposko, da se tudi tú v prevdarek vzame. Občinsko (srenjsko) postavo je poslala zbornica gosposka, ko jo je prevdarila, zbornici poslancov spet nazaj z nekimi premembami, ktere je zbornica ta že tudi v posvet vzela; nekatere premembe je poterdila, nekterih pa ne, deržaje se prvih svojih ustanov. Tako na pr., gosposka zbornica hoče, da bi občina (srenja) se o srenjskih zadevah smela tudi pritoževati pri cesarski gosposki, in je nasvetovala spremembo dotičnega paragrafa; al zbornica poslancov, ki hoče samostojne županije in ne želi, da bi se gosposke še vprihodnje vtikovale v srenjske zadeve, je enoglasno odbila nasvetovano spremembo zbornice gosposke. In tako bo občinska postava še enkrat potovala v gosposko zbornico, ki je 2. dan t. m. postavo za varstvo pisemskih skrivnosti v svoje posvetovanje vzela.

— Še se nič gotovega ne vé, kaj bo ministerstvo storilo z dnarstvenimi zadevami. Govori se, da ministerstvo želi, naj bi se iz zbornice poslancov izvolil velik odbor, v katerem bi bile namestovane vse dežele, ki so poslance v državni zbor poslale, — za tiste dežele pa, ki še niso poslancov poslale, se prostor odpert pušči, da pri-

dejo ako hočejo. Ta odbor naj bi se poprej med sabo posvetoval, kako bi se dnarstvene zadeve predložile državnemu zboru. Nasvet tega odbora bi državni zbor spet izročil drugemu odboru v prevdarek, in ko bi se bil ta posebni „dnarstveni odbor“ ustanovil, bi se državni zbor — sred tega mesca — razpustil, da bi izvoljeni dnarstveni odbor čas imel, vse mu izročene opravila dognati. Med tem misli nek ministerstvo deželne zbere v vsaki deželi sklicati in jim občinsko (srenjsko) postavo in pa deželni stroškovnik v posvet in sklep izročiti. Pravijo, da „dnarstveni odbor“, ki ima na Dunaji ostati, bo imel blizo 3 mesce opraviti, da dožene svojo nalogo, in ko jo bo dognal, da bo pripravna državnemu zboru predložena biti, se bode sklical spet državni zbor, da bo to reč v svoj pretres vzela. Med tem časom misli ministerstvo zadostiti ustavni dolžnosti v Erdelji in morebiti Hervate pregovoriti, da pošljejo poslance svoje na Dunaj. Predlogi, ki jih ministerstvo misli po tej poti državnemu zboru v posvet izročiti, so nek: račun za pretečeno leto, — prevdarek stroškov in dohodkov za prihodnje leto, — predlog, kako dobiti dnarja, kar ga bo primanjkovalo, — predlog, kako razmero uravnati med vlado in dunajsko narodno banko, — postava za banko in ustavno kontrolstvo čez državni dolg.

— Današnji časniki govore, da je dosti znani predsednik zbornice poslancev dr. Hein za ministra pravosodja izvoljen; dokler pa ne bomo v „Wien. Zeitg.“ brali, ne bomo verjeli.

— „Wien. Zeitg.“ naznanja, da je sedanji predsednik deželnega poglavarstva v Erdelji, grof Miko, vsled prošnje svoje službe odvezan in začasno na mesto njegovo podmaršal grof L. Crenneville izvoljen.

Hervaško. Županija zagrebška je v glavni kongregaciji 27. nov. sklenila zaupnico poslati dvornemu kancelariju Mažuraniću in pismo poslati Njih Veličanstvu, da nadsodnija za Hervaško-slavonsko se napravi v Zagrebu, ne pa na Dunaji. — Županije zagrebška, križevska in viroviška so v glavnih zborih sklenile izreči, da je zoper ustavo brez dovoljenja deželnega zbora davke razpisavati in novince nabirati, vendar se ne bojo zoperstavile, ako izterjevanje davkov neustavne uradnije same prevzamejo, nabere rekrutov pa bojo županije same prevzele. Berž ko ne bojo storile tako tudi druge županije, in to je v tako težavnih časih pametno storjeno, in kaže politično sprevidnost Hervatov.

Česko. Iz Prage 1. dec. Gledišni vodja naznanja, da 5. t. m. se bojo začele česke igre; 18 jih bo v deželnem gledišču (vsaki četrtek), 72 pa v novomeškem.

Ogersko. „Hirnök“ piše, da je dedni nadžupan ostrogerske županije in prvi škof ogerski kardinal Scitovsky dvorno kancelijo prosil, naj se za izpeljavo začasnih naprav ogerskih izvoli nadžupana-namestnik.

Iz Benetk 1. dec. Nj. veličanstvo cesar je prišel danes jutraj ob treh le-sem, presvitlo cesarico obiskat. Prepovedal si je vsako slovesno sprejemanje, zato sta ga na železnici pričakovala le c. k. deželni poglavar in pa poveljnik terdnjave.

Laško. V Boloniji in še v drugih mestih so zasledili zarotnike iz stranke Mazzinove, ki se nameravajo po papeževih deželah vžgati plamen republikanski. Vlada sardinska je v velikih zadregah. Roparske derhali je po več krajih obilo.

Francozko. Iz Pariza. Vladi udani časnik „Patrie“ ne neha o tem govoriti, da ni mogoče francozke armade zmanjšati, ako ob enem tudi vse druge evropejske vlade svojih armad ne zmanjšajo. To kaže, da cesar Napoleon spet misli na kongres (shod vladarjev) in njegovi poročniki delajo v tem duhu pri različnih unanjih vladah. „Independance“ gledé na to pravi: „Zima je res najtolji čas, da

si vlade dopisujejo in poti iščejo za mirno spravo, zraven tega pa se armade uredujejo in s orožjem oskerbujejo“.

Angleško. Amerikanska vojna ladija je te dni na morji ustavila angleško kupčijsko ladijo in zahtevala ji zlepo izročiti dva, amerikanski vladi protivna agenta, če ne, jo bo s silo napadla. Angleška ladija je napadnikom dala, kar so terjali. — To dela pa vsem Angležkem silen hrup; vladni advokati pravijo, da je to prelom narodnega prava in osramotenje Angležev. Amerikanci pa so na to novico razsvetili Novi Jork in se z vlado vred veselijo tej prigodbi. — Kaj bo iz tega razpora, kdo ve? Berž ko ne — bo ostalo le pri praznem hrupu.

Rusovsko Poljsko. Iz Varšave 28. nov. Naša lega se ni nič premenila; obsedni stan je, kakor je bil; narodna obleka je vsled ostre prepovedi zginila. Osupnila pa je novica vse, da je Wielopolski od svoje službe odstavljen.

Turško. Iz bojišča se ne sliši nič posebno važnega.

Iz narodne čitavnice ljubljanske.

Željam mnogih gospodov vstreči, se bo jutri, to je, v četrtek, 5. dné t. m. in po potrebi tudi sledeče dni razlagala v narodni čitavnici naši cirilica; zato se s tem vabijo družtveniki, ki se je želé naučiti, da naj se tega dne ob sedmih na večer snidejo v družtvenih sobah.

Murve.

Na vertu c. k. kmetijske družbe v Ljubljani se dobivajo že velike in žlahne murvne drevesa po 15, 30 in 40 kraje. nov. dn.

Listnica vredništva. Gosp. dopisnika „Č. iz Pivke“ v 47. listu prosimo, naj nam po prvi priliki pošlje omenjena napisa na ogled.

Žitna cena

v Ljubljani 2. decembra 1861.

Vagán (Metzen) v novem dnarji: pšenice domače 6 fl. 40. — banaške 6 fl. 40. — turšice 4 fl. 15. — soršice 5 fl. 12. — rež 4 fl. 53. — ječmena 3 fl. 55. — prosa 3 fl. 90. — ajde 3 fl. 35. — oves 2 fl. 25.

Kursi na Dunaji

3. decembra 1861

v novem denarji.

Deržavni zajemi ali posojila.		Druge obligacije z lotrijami.	
5% obligacije od leta 1859		Kreditni lozi po g. 100 . g.	121.40
v novem dnar. po 100 g. g.	62.80	4 1/2% Teržaški lozi po 100 „	122.50
5% nar. posojilo od l. 1854 „	81.70	5% Donavsko-parabrod-	
5% metalike	67.85	ski po g. 100	420.—
4 1/2% „	59.25	Knez Esterhazy. po g. 40 „	100.—
4% „	54.—	Knez Salmovi po g. 40 „	36.75
3% „	39.—	Knez Palfyovi po g. 40 „	36.—
2 1/2% „	35.—	Knez Claryovi po g. 40 „	35.—
1% „	13.75	Knez St. Genoisovi po g. 40 „	36.25
Obligacije zemlišn. odkupa.		Knez Windischgrätz. po g. 20 „	22.25
(po 100 gold.)		Grof Waldsteinovi po g. 20 „	22.—
5% doljno - avstrijske g.	89.—	Grof Keglevičevi po g. 10 „	14.75
5% ogerske	68.75	Budimski . . . po g. 40 „	34.75
5% horvaške in slavonske „	67.—		
5% krajske, štajarske,		Denarji.	
koroške, istrijske . . .	87.—	Cesarske krone g.	19.—
Deržavni zajemi z lotrijami.		Cesarski cekini	6.62
Zajem od leta 1860	82.80	Napoleondori 20 (frankov) „	11.05
„ „ „ 1860 petink. „	89.75	Souvraindori	19.15
„ „ „ 1839	122.25	Ruski imperiali	11.32
„ „ „ 1839 petink. „	117.25	Pruski Fridrikdori	11.60
5% narodni od leta 1854 „	89.75	Angleški souvaindori	13.92
Dohodkine oblig. iz Kome „	17.80	Louisedori (nemški)	—
		Srebro (azijo)	38.75